

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati, za avstrejske dežele za celo leto 16 gold., za pol leta 8 gold., za četrt leta 4 gold. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gold., za četrt leta 3 gold. 30 kr., za en mesec 1 gold. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 krajo, za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gold. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gold. — Za oznanila se plačuje od četristopne poštne vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat in 4 kr., če se tri ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 25—26 poleg gledališča v „zvezdi“. — Glavništvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Za naše gozde!

Iz Notranjskega, 14. dec. [Izv. dop.]

Kakor jedna veja narodnega gospodarstva drugej v propad pomore, tako tudi i gozdarstvo. Kdo bode trdil, da kmetu ob času, ko nij moč, iz dohodkov posestnih plačevati ogromnih davkov, posrednih in neposrednih, neštevilnih brezimnih priklad, družini visoki zaslužek, — ob času, ko lihvarstvo ali odrtija brezsrčnih sebičnežev kmetijstvo, temelj državni, ruši in razdira, — nij teško, da celó nemogoče, respektirati gozdnih postav.

Pa vsaj i oblastnija, zaščiteljica zakona, v tem položaji sama čudno ravna. Ona si ne prizadeva, gozdnemu zakonu veljavo pridobiti, zatise voljno ali nevoljno oko, prepušča kmetu samovoljna ravnanja v gozdu — osvedočena — le tako je možno, državne blagajnice, katere, kakor znano, silno pomanjkanje trpé, nekoliko polniti.

Naravno torej, da kmet ne varuje več svojega gozda, ne loči debele bukve od nežne tanke hojice in drevo vsake debelosti brez izimka neusmiljenej sekiri kot žrtev pada, — temveč ker hoče sam in njegova rodbina tudi živeti.

Domoljuba srce boli, videčega na tisoč in tisoč hojic, ne 4 palce debelosti na železniške postaje voziti, — katere bi 15 let starejše 30kratno in višjo vrednost imele.

Po 2—3 ure daleč pripelje kmetič z dvojé živinčeti voz taci h hojic, 20—30 na številu, zamudi celi dan in dobi 4 do 5 forintov plačila! Odškodovan za vožnjo in trud, ostaje mu za les le toliko, da si soli kupiti more. Je-li nij to žalostno in pomisleka vredno?

Šume se morajo trebiti zaradi boljšega razvijanja, bolje rasti dreves, a trebljenje ima svoje meje.

Te meje se zdaj močno prekoračujejo, kar svedoči velikanska številka, sigurno nad 3 milijone centov lesa v jednom letu, katero kvantiteto sprejmejo le postaje od Ljubljane do sv. Petra v prevažanje.

Na prostoru, recimo 10 štirjaških milj, iz kojega je možno, les ne prav zastonj na postaje voziti, ne vzraste nikdar toliko lesa, da bi se smela rečena kvantiteta izsekovati. Škoda je vidna in ogromna, kojoj le natančno preiskovanje in opazovanje bolj na tanko določiti more.

To škodo zakrivijo deloma i prekupei, katerim je ljubo, ako se vsi gozdi porušijo iz razlogov, ki so sami ob sebi razumljivi, da oni zdaj malo dobička imajo, po pregovoru: rasti trava ali ne rasti, če mene ne bo.

Ti brezsrčneži pokupijo vsako desko,

vsako prekljo, vsak klin, plačajo slabo, ker večidel tudi sami slabo plačilo dobivajo.

Svarjenjuje, da ne bo še tako hitro konec sveta, in je treba misliti na potomce, ne koristi nič, kmet potegne s prekupeom in se čvrsto odreže: „Jaz skrbim za se, oni, ki za nami pridejo, pa naj skrbé za se!“

Mej Postojno in Rakekom so deli gozda — pred malo leti še polni drevja — uničeni; potovalec vidi same goljave štrleti, pravna rast je izumrla, trebalo bi, gozd iz novega saditi, k čemur se pa naš kmet ne pripravi.

Slične žalostne razmere postajejo občne. Kmet, prejemši lastnino, po razdeljenji graščinskih gozdov, kojoj je tako željno pričakoval, loti se je z neumorno delavnostjo, seka, da se kar ne uduši, in kakor da bi drevja ne moglo zmanjkati.

A le prezgodaj se mora prepričati, da nij več lesa za kurjavo, še manj, da bi pri poslopih kaj popraviti mogel! Vandalizem pri gozdarstvu, h kateremu je kmet žalibog večidel primoran, mora roditi slabe, jako nevarne nasledke, ker propad gozdarstva je s propadom celega kmetijstva v preozkej zvezi. Velika večina kmetijskih posestev mora priti na kant, in kdo bode potem preživel mnogobrojni kmetijski proletarijat?

Zadača kmetiskega posestva je menda vendar, sedanjí sistem preživeti, ter davkoplačevanja zmožno ostati. A to ne bo mogoče, ako se precej ne krene na drug pot.

Na Kranjskem imamo tudi deželnega gozdnega nadzornika. Ali so mu te nevesele razmere znane in hoče kaj storiti, temu zlo vsaj deloma v okom priti?

Ne pomaga nič, na južnem Krasu nekaj oralov pogozditi, ako se precej zraven 100krat več gozda opustoši. Mrtvaška odeja Krasa se bolj hitro razširja, nego bi kdo mislil, pod takšnimi avspicijami ne preteče pol stoletja, da i tebe bela Ljubljana v njo ne zavije.

Torej slovenski zastopniki, pozor! Ugovor, ka se toliko lesa proda, mora i veliko denarja v deželi ostati, ne velja nič, to je prevara. — Siromaštvo kmeta je od dneva do dneva višje, on ne vdobi dosta več, kot povračila za vožnjo in svoj trud, prekupei stojé nekoliko bolje, a jih je malo, več profitirajo tržaške hiše, vse pa južna železnica, koja za prevažanje lesa v nepokritih vozih toliko zahteva, kot na pr. od moke v pokritih vozeh. Cena iz Ljubljane v Trst postavljenega lesa večkrat ne iznaša še enkrat toliko, kakor vožnja stane. V blagajnice židov južne železnice padajo ogromne svote, narodno premoženje gine vedno bolj in bolj, kmet pa pomagaj še s svojim žuljavim krajcarjem železnicam na noge.

Jugoslovansko bojišče.

Izpregovorila uradna „Wiener Abendpost“, ki pravi, da so se zedinile tri cesarske velevlasti, Rusija, Avstrija in Nemčija v tem, kaj predlagajo družim velevlastim (Angleskeji, Francoskeji, Italiji itd.), da se stvar vstašev in Turčije uredi. „Pester Lloyd“ je namreč rekel, da ima Andrassy vodstvo v tej stvari, dunajski uradni list to reč v omejenem zgornjem smislu popravlja, namreč, da ne avstrijsko ministerstvo vnaujih zadev, ampak vse tri cesarske velevlaste imajo vodstvo. Kaj porekó Anglija, Francoska, Italija itd. — to pokaže zopet le prihodnost. Mi ne verujemo, da se doseže jedinstvo, zato bode naposled le spomlad odločila. Dosedaj vstanek naših jugoslovanskih bratov nepotrta je, sam magjarski „Pester L.“ v oficijoznem članku prizna, da ga Turčija nij bila zmožna udušiti, in stvari se bodo gotovo obrnile na dobro slovanske stvari, kajti predno obravnavanja vseh evropskih velevlastij, ki do sedaj, tako dolgo časa nijso mogla zediniti se, do česa pozitivnega dosepejo, upamo, da se bode v slovanskem jugu uže ono dogodilo, kar se iz Srbije in Črnogore pričakuje in za spomlad navešča. Potem pa imajo velevlasti evropske zopet za družih pet mesecev dovolj „dogovorov“. Zedinijo se pa teško, in to je dosedaj za jug skoro dobro bilo.

Češki „Našinec“ prinaša iz Hercegovine dopis o slovanskej legiji, ki se je ustanovila iz slovanskih prostovoljcev. Poveljnik je Malorus Janovski, imenuje se mej udi tudi neki Slovenec Zalar, več Čehov, Slovakov, Srbov, Rusov. Svoj „krvavi krat“ je imela ta legija 2. dec. v boji proti trikrat močnejšim četam turškim zmagonosno.

Iz Dubrovnika se brzojavlja, da so vstaši zbrani v Zubcih nedaleč od avstrijske meje napali 13. dec. pod vodstvom popa Melentija one vasi v Popovem polji, ki so se Turkom padale. V boji je padel Melentija pa tudi katoliški vikar Ivan Mušič. (Katoliškega duhovna Mušiča so prej dolžili, da je izdajalec in se je bil res Turkom podvrgel. Pred dvema dnevi je bilo pa poročano, da se je zopet vstaje udeležil in z Melentijo pobratil.) Sicer je še 40 mrtvih in ranjenih.

Oficijozni „Pol. Corr.“ se piše, da je turške vojske uže za polovico manj v Hercegovini nego je je bilo, ker je uže uničena po bojih, boleznih, in slabi oskrbi. Vstašem manjka kanonov. Garibaldi jim jih je obljubil pripraviti. Rauf-paša hoče Sutorino vstašem vzeti. To bi bilo slabo za vstaše,

ker potem so na najvažnejšem mestu od Avstrije odrezani.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 16. decembra.

V **državnem zboru** 14. dec. je bilo posvetovanje o proračunu za šole. Moravski Čeh je tožil o razmerah na Moravskem, ki so take, kakor pri nas na Slovenskem. Rekel je, da deželni šolski svet nij tako objektivni, kakor bi imel biti, in da je žalostno, ka je prva deželna šolska oblast šla v službo strankarskim političnim namenom. Poslanec za isterske Slovence in Hrvate, vrli dr. **Vitezić**, se je zopet pri tej priliki možato potegnil za svoje volilce in naglašal, da v celej Istri za 180.000 Slovanov nij nobene srednje šole, mej tem ko so v nemškem Boznu, ki šteje malo več, kot 2000 prebivalcev, dve gimnaziji. To je ponavljal in to bomo Slovani tako dolgo in vedno močnejše ponavljali, da nas bode Evropa slišala. Potem se je govorilo o komisiji za statistiko. Tu vstane poslanec ljubljanskih nemškutarjev, dr. **Schaffer**, in se po svoji starej navadi zopet blamira pred svojo lastno stranko. Ali o tej posebnej zanimivosti jutri več. — Poslanec Neuwirth je svoje začudenje izrekel, kako je to, da se v Avstriji toliko ljudij dohodninskemu davku odteguje in vlada v tem nič ne stori, da si vedno na nove davke misli.

Vizitaje države.

Francoske republike predsednik Mac-Mahon je sklical 13. t. m. ministerski svet, v katerem so se posvetovali, ali je treba, da vsled zmag republikancev odstopi ministerstvo, sestoječe po večjem iz ljudij orleanistične stranke, ki je tako propala. — Sklenilo se je, vprašanje o zaupanju kmalu v zbornici staviti. Ob enem pak uže prijatelji Mac-Mahonovi posredujejo mej nekaterimi vodji republikancev in Mac-Mahonom. — Volitve v senat bodo baje do četrtega končane. V seji 14. t. m. je samo jeden večino imel in ta je bil republikan.

V **nemškem** državnem zboru je bilo posvetovanje o noveli k novemu kazenskemu zakoniku. Sprejeto je 7 paragrafov, nekateri so precej reakcionarni, 7 jih je pa vendar zavrženih.

Dopisi.

Iz Ormuža 14. dec. [Izv. dop.]

Namen mojega dopisa denes nij pisati o šolah, o delovanju našega okrajnega zastopa, in o nekaterih občinskih predstojnikih in drugih važnih stvareh, o čemer vsem se veliko pisati da. Zadržim si to za kaj ugodnejši trenotek, denes le o materijelnem stanju našega ljudstva v obče nekaj besedij.

Uže več let je, da nam polje, posebno pa vinogradi slabo rodijo. To je vzrok, da je mej ljudstvom nastala nužda in siromaštvo. Ljudstvo našega okraja je posedujoče in neposedujoče. Posedujoče sestoji največ iz kmetov, in neposedujoče iz želarjev in vincarjev. Želarji in vincarji brojijo polovico ljudstva in obsadujejo polje in vinograde posedujočih, to je kmetov, in imajo v tem oziru boljšo stran, da jih nij briga za davek in druge potrebščine, ki jih kmet kot posestnik v sedanjem slabem času težko plačuje. Vincar in želar se hranita in vzdržujeta na stroške kmetove, in če se temu boljše godi, tudi njima bolj po volji gre, če pa kmetu slabo ide, tedaj vincar in pogosto tudi želar zapustita kraj in se preselita na koje god boljše mesto, če tudi le na kratek čas. Po leti gredo naši vincarji na Hrvatsko, tija

v Slavonijo in prevzamejo delo, kjer se jim boljša plača ponudi, naš kmet pa mora sam teške čase prebiti.

Lanskega leta nas je mraz poškodoval, letos pa toča, ki nas je večkrat obiskala in vsakokrat nekaj uničila, dobili smo tedaj poljskih pridelkov malo, še menj pa vina, koje je za celi Ormužki in tudi Ljutomerski okraj glavni proizvod ker zanj kmet denar dobiva. Malo žita, še menj vina! Kako tedaj prebrantiti ženo in deco, plačati služinčad in kar je še hujše štibro? Res je, da se nas je gospodska letos usmilila in je na veliko in gorko prošnjo in vroče stroške poslala komisijo v dotične občine, ki so od vremenske nezgodnosti škodo trpeti morale, da bi precenile škodo in da bi se razmerno proti škodi kmetom štibra pomanjšala.

Ali take komisije so nam le na škodo, ne pa na bacek, ker stroški so veliki in vspeh vedno le majhen, ali pa celo nikak. Kaj pomaga kmetu, koji 100 gld. štibre plačuje, če mu pet ali deset gld. odpustijo? Plačati ob pravem času vendar le mora, da si ravno mnogi večkrat si soli kupiti ne more. Naši kmetje so jako strpljivi in če pomislim prav, kake so sedaj kmetske razmere, in kako slabo je življenje na kmetih, prežalostno je to.

Kmet se trudi in dela, vina, ki ga je pridelal, sam si ne privošči užiti, ampak ga proda in kmalu novce za štibro da, živino, ki jo je pripital in pšenico ki jo je pridelal tudi ne užije, ampak vse prodati in za davek dati mora. Sam pak od najgršega zrna in od vode živi.

Kakor sem omenil, dobili smo malo vina in to kar smo dobili, ne moremo prodati, ker kupci vsi gredo na Magjarsko in kupujejo tam se ve nekaj cenejše, pa tudi slabše vino. Le sem ter tija dojde koji kupec in ta bi zopet rad, da bi mu našo žlahno kapljico malo ne darovali.

Prodajalci tudi sami ceno ponižajo, ker radi pomanjkanja denarja vino ponujajo in kupec, koji bi drugače gotovo boljše plačal le najmanjšo ceno obeta.

Naš kmet si na tak način, če tudi kaj na prodaj ima, ne more zdatno pomoči, ker je primoran vse le na polovično ceno oddati. No vendar še bi mnogi bil utolažen v tej nuždi in nevolji, da bi le to, kar ima, še za to polovično ceno do haska privesti mogel, ali — žalibog — ni to nij vsakemu mogoče, ker mnogim se prej pokrade, kar na prodaj imajo. Tukaj ne preide dan, da ne bi slišali, da so v tej ali onej občini enkrat enemu, drugič družemu kmetu tatovi v klet prodrli in mu vino odvezeli. Cele bande se klatijo po noči in na vozovih ukradeni materijal odvažajo. Te bande sestojijo iz domačih vincarjev in tujih lupežnjakov.

Kar ti ne pokradejo, pokradejo drugič cigani. Cigani, kateri iz Hrvatskega in Magjarskega k nam dohajajo, kradejo zrnje, obleko, zabelo in konje. Večkrat ti tatovi celo premoženje hiše odvezamejo in čelo mirno in po lahko odpeljejo, ker so oboroženi in ljudje bišni pa neoboroženi. Večjidel nava-ljujejo te bande na take hiše, ki so bolj osamljene. In proti temu vsemu nema naš kmet nikake dovoljne pomoči.

Jaz vam nebi mogel nabrojiti posestnikov, ki so v vseh naših občinah po tatovih poškodovani. In če še pridenem, da to, kar

so tatovi pustili, najmer hišo in posestvo, mnogim gospodska vzame za štibro, tedaj je slika našega ljudstva gotova. Živa slika tuge in nevolje.

Vsled tega ubožnega stanja je naše ljudstvo začelo uže zdvajati in vsigde se govori, da kmalu ne bode moči obstati. Kmetje se tudi volitev v razne zastope uže ne udeležujejo radi, ker velijo, da vse nič ne pomaga.

Besede, ki jih je govoril dr. Vošnjak v državnem zboru so bogme naravnost iz ust našega kmeta tekale, in so hvale vredne, dasiravno . . . bob v steno.

Vošnjakov in tudi Hermaunov govor zaslužita, da bi se slovenski ponatisnila in v tisoč in tisoč eksemplarih mej slovensko ljudstvo razdelila, da vsaj kmet izvé, kaj da njegovi poslanec stori. Dosedaj so le nekateri volilci izvedeli o delovanju poslancev naših, oni najmer, koji časopise čitajo, največ pa jih za delavnost naših boriteljev ne vé in je toda apatija, ki jo kmet do vsega ima, lahko razumljiva. Iz teh govorov bode naš kmet vsaj izvedel, da naši poslanci kot branitelji vsaj nalogo svojo spolnujejo. In narod bode vsaj malo potolažen.

Iz Dunaja 13. dec. [Izv. dop.]

Na medicinske fakulteti dunajskega vsučilišča vlada od štirinajst dni sem velika razburjenost mej dijaki imenovane fakultete. Uzrok dijaške nevoljnosti je najnovjša knjiga slavne kapacitete na polji medicinskem — dr. Billrotha. V svojej knjigi „Uiber Lehren und Lernen der medicinischen Wissenschaften“ zabavlja ta iz Pruske importirani učenjak črez avstrijsko domoljubje avstrijskih zdravnikov, — ki so proti takovej tujezemski oholosti uže pred teden dni protestirali — i črez nemarnost i nesposobnost za medicinske študije ogerških i poljskih židov dijakov, očitaje jim, da se zunaj kolegij bavijo s prodajanjem žveplenic, kar bi naj cikalo na ubornost v gmotnem obziru dijakov izraelskega veroizpovedanja. To je torej prouzročilo silno vrenje mej dijaki Abramovega rodu, koje je nasledek velicega škandala, ki se je vršil 13. decembra v dvorani, kjer je predaval dr. Billroth. Nekateri dni pred tem škandalom se je proti Billrothu demonstriralo s tem, da ko je B. medicinski izrezek na krožniku poslušalcem na ogled dal, je prišel oni krožnik z izrekom obdanim žveplenicami, ki jih je „nevidna“ roka na krožnik prakticirala, pred učenjaka nazaj, kar je merilo na gori imenovano očitjanje „da židovski dijaki zunaj kolegij s žveplenicami beretajo“. 11. t. m. okolo 10. ure dopoldne bila je dvorana, kjer predava B. prenapolnena. Asistent Billrothov je nekaj o namerjavanej demonstraciji slutil, ter to naznanil B. samemu, predno je ta prišel predavat. Billroth je hotel policijo rekvirirati, a je to opustil i dijake nemške narodnosti, ki so bili v družih dvorinah poklical v svojo dvorano. Ko g. profesor vstopi, zagrmí stršansk „pereat“ po vsej dvorani. Izmej „pereat“ klici so se valjda slišali nekateri „hoch“ klici nemških dijakov. Na to nastane v pričo profesorja ravs in kavs mej nemškimi in židskimi dijaki; bili so se po cilindrih i glavah prav po pobalinsko s pestmi; marsikateri obraz je dobil višnjevo barvno marogo, i marsikateri židovski nos bil je še bolj skrivljen, kot je uže po na-

ravi. Ta šunder i boj trajal je nekoliko minut. Na to prične kot luna blede profesor svoja predavanja o „zlomljenih i strtih rebrah“, ki je trajalo četrť ure. Ko je bil poduk zaključen ter se je „nadepolna mladež“ nemške i židovske narodnosti podala iz dvorane, vnel se je nov boj v koridoru, kjer so židje od nemško-pruskih dijakov nenadoma napadeni bili. Da krv nij kar curkoma tekla, zahvaliti se je le „zmernemu vedenju avstrijskih i ogerskih dijakov“, kakor se „Tagespresse“ blagovoli izraziti. — Takove nasledke torej rodi, importirana nemška učenost i bati se je, da bode dunajsko dijaštvo vsled takovih činov tako razdvojeno, da si bodo dijaci pruskega i avstrijskega mišljenja nasproti stali, kot „vstaši i Turci!“

Omenjena knjiga Billrothova je tudi izvrsten grizljaj za nemško-židovsko časnikarstvo. „Tagespresse“ piše z neizmerno energijo proti importiranemu nemškemu učenjastvu, ki se na avstrijskih tleh drzne zasmehovati avstrijsko domoljubje, ki se roga nad ubornostjo avstrijskega dijaštva, ter nema sredstev dovolj, da bi se moglo ponášati kot dijaci na nemških univerzah n. pr. v Heidelbergu; zasmehoval je ta nemški oholež bornost avstrijskega dijaka, ki bije najplemenitejši, najvzvišenejši boj, ki ga more človek biti, boj proti sili i bedi i siromaštvu — zaradi včd. (Žalibog se tudi marsikateri oholi bogataš a pri tem duševni bornež mej nami nahaja, ki se dijaku, oropanemu sredstev i prosečemu za pomoč, roga ter ga insultira, ali pa pismo revnega za podporo prosečega dijaka v stran vrže zaničljivo rekoč: „schon wieder ein bettelbrief.“

„Wie ist der Reiche zu beneiden,
Der Elend lindern kann, wie es das Herz begerth!
Doch kennt er nicht des Wohlthuns süsse Freuden:
Dann ist er wahrhaft arm, und nur beklagenswerth.“

Domače stvari.

— (Slovensko gledališče.) Jutri 18. t. m. se bode prvič predstavljala jako mikavna veseloigra v 3 dejanjih, „Ogenj nij igrača.“ Ker letošnje sčizijo „dramatično društvo“ na to gleda, da se posebno dobre, večje igre na oder spravljajo, bilo bi želeli, da bi občinstvo društvo, kar je v moči, podpiralo z obilnim obiskovanjem slovenskih predstav, katerih je tako le malo število v mesecu. Prijateljem petja se ob enem naznanja, da se, vstrežaje željam njihovim, pripravlja tudi opereta, koja pride v kratkem na vrsto. V tem mesecu je zadnja predstava v nedeljo 26. decembra.

— (Božične počitnice) na ljubljanskih šolah se začno 24. t. m. ter trajajo do 2. januarja prihodnjega leta. Učitelj in učenec bosta gotovo vesela 10 dnevnega počitka!

— (Šolski prijatelj.) S Posavja se nam piše: Okrajni šolski svet ljubljanske okolice je letošnje jesen v nekej fari blizu Ljubljane namestil neko gospodičino za učiteljico, ker bi bili morali sicer otroci po odhodu prejšnjega učitelja brez vsega poduka ostati. Ta učiteljica je pa starokopitnega fajmoštra posebno v oči bôla. Te dni je mož nevarno zbolel in tudi umrl. A še na smrtni postelji pokliče k sebi nekatere veljavne moče ter jim pravi: „Možje,

to vam povem, da „babo“ morate spoditi iz fare! „Baba“ nij za šolo! Ljubljanski brezverci in liberaluhi nam duhovnom nijso mogli drugače nagajati, pa so nam to „babo“ za šolmoštra poslali. To je smota za vso faro. Proč z „babo“! — In da bi imela njegova beseda več vspeha, je svojej oporoki predsedniku krajnega šolskega sveta, priprostemu kmetu, zapustil — 400 gl.! Kaj ne, to je čuden šolsk prijatelj! Gotovo nihče ne zavida gospodičine učiteljice, ki si na tej šoli svoj kruh služi.

— (Nemškutarji — tolerantni — liberalni — in pravični.) Kakor je uže obče znano, namerava ljubljansko filharmonično društvo napraviti v teku meseca decembra dobrodelni koncert, katerega dohodek je namenjen napravi zimske obleke za otroke ubogih: lepa misel, — katera bi zaslužila vsestranske podpore, — ko bi bila tako čista kakor se kaže. Odločil se je bil za ta koncert 11. december. Kar pozdravi direktor Schwabe filharmonično društvo z dolgo prošnjo, v katerej naslikuje slabo stanje nemškega gledališča, ter podarja, da bi se vsakemu koristilo, ko bi se ovi koncert preložil na tak dan, katerega bi se ne godila njemu nikakoršna škoda. In kaj je bil uspeh tega. Filharmoničnega društva pevovodja, katerega kompozicije izdaje slovenska glasbena matica, in društveni direktor, o kojem smo i mi včasih mislili, da je pravičen Nemec, ali vsaj malo bolj kot drugi, — in za kojega so tudi ob času volitve nekateri naši somišljeniki glasovali po reku: interdno mala minus — oba ta dva se domislita, da za omenjeni namen nij boljše prilike, nego 18. decembra, ko bode slovenska gledališka predstava. Kajti s tem, da preložimo koncert na ta dan, koristimo Schwabeju in škodujemo slovenskemu gledališču. „Zwei Fliegen auf einen Schlag!“ Čudimo se tedaj, da more pri takem društvu, ki pri vsakej priliki na solnce nosi svoje strankarstvo, sodelovati toliko naših narodnih mož; čudimo se dalje, da nikogar nij sram celo pod dobrodelno šemo skrivati svoje mrzeaje proti vsemu, kar je slovensko.

— (Iz Trsta) nam piše prijatelj, ki je to mesto obiskal in slučajno bil v gledališči navzočen pri koncertu Hrvata Krežme, katerega so ljubljanski pritlikovci nemške filharmonične inteligence tako nevravno kritikovali. Čudom se je čudil izvrstnemu umetniku, a tudi to je z radostjo opazoval, kako burno in navdušeno so Italijani odlikovali slovanskega umetnika. Tacega navdušenja v gledališči nijsem še nikoli videl, piše.

— (Mlad ubijalec.) Iz Gorice se nam piše: Minolo soboto sta se dva fantalina, jeden tiskarsk drugi črevljarsk pomagáč, stepla. Črevljar zagradi opeko in udari dolzega a slabotnega tiskarja tako nesrečno po senoi, da se je takoj zgrudil in po malih urah dušo izdihol. Mladi ubijalec se je na pregovarjanje občinstva sam sodnji izročil. — Jutri 15. decembra bode v tukajšnjem gledališči mladega virtuoza Krežme koncert, potem odrine v Italijo in se bode za „Stavčev“ koncert zopet povrnil.

— (Napevi narodnih pesnij.) Dovolujemo si opozoriti slavno občinstvo na novo velevažno podvzetje v slovenskej literaturi. Znani pevec in skladatelj, Josip Kocijančič izda okoli srede januarja v

Pragi prvi zvezek slovenskih narodnih pesnij z napevi. Ta prvi zvezek bode obsegal 25 novih narodnih pesnij z enim vencem enakih pesnij, vse čveteroglasno postavljene. Založnik tega za Slovence prevažnega dela je znani slovenski rodoljub g. Ignacij Kovačič pri sv. Luciji. Do sedaj so Slovenci res uže marsikaj storili glede nabiranja narodnih pesnij, če ravno ne moremo tajiti, da bi se bilo dalo še mnogo več storiti, ko bi nas vodila tista ljubezen do naroda, kakor n. pr. Nemce. Toda kar se muzikaličnega dela narodnih pesnij tiče, zgodilo se nij še čisto nič. In vendar je napev pri narodni pesni bistvena in glavna stvar, zlasti v času, ko narodno pesništvo od dne do dne bolj gine in propada, ter se umetnemu vedno bolj umika. Da je sedaj našim narodnim pesnim napev prva reč, spoznamo uže iz tega, da ima ena in ista pesen neizrečeno mnogo varjacij, skoro v vsakej vasi svojo posebno, a vendar le eden napev. Tudi si je narod uže nekaj umetnih pesnij prisvojil in jim ob enem napev nekoliko spremenil, to je ton moduliral in je tako za svoje pravo blago priredil. Če se je pri nas Slovencih mnogo v tem obziru zakrivilo, moramo toliko bolj hvaležni biti g. Kocijančiču, da je ta narodni zaklad vzdignil in ga vsem prijateljem muzike naklonil. Hvala mu za njegov neumorni trud! Velika hvala pa tudi blagodušnemu gospodu založniku, ki je še le se svojo darežljivostjo pripomogel, da se more tako važno delo na svetlo spraviti. Bog živi slovenskega mecenata! Slovenci, sezite po novem delu, novem dokazu naše sposobnosti! Ne le vse čitalnice, vsi pevci in narodni učitelji naj si naroče to knjigo, nego vsak prijatelj slovenstva naj dejansko pokaže, da spoštuje in ljubi svoj narod, ter da vé ceniti njegove prednosti. Na prvem zvezku leži vse podvzetje, če se prvi dobro speča, sledilo mu bode še cela knjižnica drugih.

— (Občni zbor „Sokola“) 5. dec. [Konec.] G. Velikanje nasvetuje potem, da bi se nekateri g. pevci, ki redno sodelujejo pri Sokolskih veselicah, sprejeli kot društveniki brezplačno. Po govoru g. blagajnika in dr. K. Bleiweisa zoper, in Fr. Drenika za nasvet, odloči se, da ima prihodnji odbor to vprašanje rešiti. — Prešlo se je zdajci na zadnjo točko dnevnega reda „volitev staroste, podstaroste in 7 odbornikov“. Mej pregledovanjem volilnih listov, poprime besedo Fr. Drenik ter omenja, kako lepo bi bilo, ko bi „Sokol“ postavil mesto lesene piramide kamenito in sicer z Nabrežinskega marmorja izdelano, na pokopališče v dostojni vedni spomin Sokolov. Misel ta je bila živahno sprejeta. Gosp. Murnik omenja, naj bi vsakako prihodnji odbor delal na izvršitev tacega spominka. Rodbine onih, ki so kot „Sokoli“ uže umrli, bodo gotovo ráde podarile kolikor toliko za tak namen. Posebni odsek bi moral prevzeti nabiro pri prijateljih „Sokola“. Odbor bi moral napraviti veselice v korist sokolske „piramide“. Ko se zbrani Sokoli izrekó, da je občna želja, da prihodnji odbor nasvet g. Drenika sprejme kot nalogo — pristopi g. Kristan ter poroča, o volitvi. Za predsednika voljen je bil g. Fr. Ravnikar z večino glasov, in Fr. Drenik za podstarosta. V odbor voljeni so bili gg. Jeločnik, Hannš, Kajzel P., Armič, Steinmec. — Gosp. Ravnikar se zahvaljuje za zaupanje in čast, a obžaluje, da mu družbinske raz-

mere ne dovolijo sprejeti predsedništva. Pri tej izjavi ostane tudi potem, ko g. Murnik v imenu vseh Sokolov poudarja, da njemu gre častna stopinja staroste, ter želi, da naj postane načelnik društva, kojemu je od prvega dne uže člen in zaslužen odbornik. Pri drugi volitvi voljen je bil Fr. Drenik za starosta, a tudi on ni sprejel tega mesta, rekoč, da je društvu treba na čelo moža, ki v socialnem društvu zavzima odlično stopinjo, ter priporoča g. Murnika, kateri je uže bil starosta in pokazal izvrstne lastnosti za to stopinjo. — Čas ni pripuščal še v tretje voliti, torej se točka 4. občnega zbora po predlogu g. dr. Bleiweisa prestavi na prihodnji občni zbor, katerega skliče podstarosta Fr. Drenik začetkom leta 1876. Sokol Noli Srečko še omeni, da bi bilo dobro, do tija preskrbeti imenik, in podstarosta g. Franjo Drenik zaključi ob 1/2 1 uri občni zbor.

Razne vesti.

* (Velikansko nesrečo na morji) v Bremerhavnu, kjer se je užgal v ladji „Deutschland“ dinamit (še močnejše strelivo, nego je pulver), in je vsled razpoka bilo ubitih neizmerno ljudij, poškodovanih mnogo ladij in hiš ob luki, smo uže poročali. Sedaj se je tudi izvedelo, da je dinamit tja prinesel Amerikanec Thomas, lopov, ki je nalašč postavil to strahovito razgonilno strelivo na ladjo s posebno uro pripravljeno, da bi bilo črez tri dni in da bi bil vsled potopa ladije on vlek dobiček od asekurance. Thomas se je ustrelil sam, ko je čul, da je dinamit prej počil. Vendar ni mrtev. Razpok in strel je bil tako grozen, da je ljudij, ki so blizu bili, kar na drobne kosce raztrgalo in v zrak metalo človeško meso in kose.

Vsem bolnim moč in zdravje brez leka in brez stroškov po izvrstni

Revalesscière du Barry

v Londonu.

30 let uže je nij boleznj, ki bi jo ne bila ozdravila ta prijetna zdravilna hrana, pri odraslih in otrocih brez medicinske stroške; zdravi vse bolezni v želodcu, na živcih, dalje prsne, i na jetrah; žleze i naduho, bolečine v ledvicah, jetiko, kašelj, neprebavljenje, zaprtje, prehlajenje, nespanje, slabosti, zlato žilo, vodenico, mrzlico, vrtoglavje, silenje krvi v glavo, šumenje v ušesih, slabosti in blevanje pri nosečih, otožnost, diabet, trganje, shujšanje, bledico in prehlajenje; posebno se priporoča za dojenice in je bolje, nego dojnično mleko. — Izkaz iz mej 80.000 spričeval zdravilnih, brez vsake medicine, mej njimi spričevala profesorja Dr. Wurzerja, g. F. V. Beneka, pravega profesorja medicine na vseučilišču v Mariboru, zdravilnega svetnika Dr. Angelsteina, Dr. Shorelanda, Mr. Campbella, prof. Dr. Dédé, Dr. Uré, grofinje Castlestuart, Markize de Brehan a mnogo drugih imenitnih oseb, se razpošiljava na posebno zahtevanje zastoj.

Kratki izkaz iz 80.000 spričevalov.

Spričevalo zdravilnega svetnika Dr. Wurzerja, Bonn, 10. jul. 1852.

Revalesscière Du Barry v mnogih slučajih nagradi vsa zdravila. Posebno koristna je pri dristi in grizih, dalje pri sesalnih in obistnih boleznih a t. d. pri kamnu, pri prisadljivem a bolehnem draženju v skalni cevi, zaprtji, pri bolehnem bodenju v obistih in mehurji, trganje v mehurji i. t. d. — Najbolje in in neprecenljivo sredstvo ne samo pri vratnih in prsnih boleznih, ampak tudi pri pljučnici in sušenju v grlu. (L. S.) Rud. Wurzer, zdravilni svetovalec in člen mnogo učenih družtev.

Winchester, Angleško, 3. decembra 1842.

Vaša izvrstna Revalesscière je ozdravila večletne i nevarnostne prikazni, trebušnih bolezni, zaprtja, bolne čutnice in vodenico. Prepričal sem se sam gledé vašega zdravila, ter vas toplo vsakemu priporočam.

James Shoreland, ranocelnik, 96. polka.

Izkušnja tajnega sanitetnega svetovalec gosp.

Dr. Angelsteina.

Berolin, 6. maja 1856.

Ponavljaje izrekan gledé Revalesscière du Barry vsestransko, najbolj spričevalo.

Dr. Angelstein, tajni sanit. svetovalec.

Spričevalo št. 76.921.

Obergimperi, (Badensko), 22. aprila 1872.

Moj pacient, ki je uže bolehal 8 tednov za straš-

Izdatelj in urednik Josip Jurčič.

nimi bolečinami vnetje jeter, ter ničesar použiti nij mogel, je vsled rabe Vaše Revalesscière du Barry popolnoma zdrav.

Viljem Burkart, ranocelnik.

Spričevalo št. 72.618.

La Roche sur Yon, 30. julija 1868.

Vaša Revalesscière ozdravila me je popolnem strašnih želodčnih in čutnicnih boleznij, katere so me deset let aučile.

(Gospa) Armanda Prevost, posestnica.

Revalesscière je 4 krat tečnejša, nego meso, ter se pri odraslih in otrocih prihrani 50krat več na ceni, ko pri zdravilih.

V ploščastih puščah po pol funta 1 gold. 50 kr., 1 funt 2 gold. 50 kr., 2 funta 4 gold. 50 kr., 5 funtov 10 gold., 12 funtov 20 gold., 24 funtov 36 gold.

— Revalesscière-Biscuiten v puščah in tabletah za 12 tas 1 gold. 50 kr., 24 tas 2 gold. 50 kr., 48 tas 4 gold. 50 kr., v prahu za 120 tas 10 gold. Prodaje: Du Barry & Comp. na Dunaji, Wallfischgasse št. 8, kakor v vseh mestih pri dobrih lekarnah in specializiranih trgovcih: tudi razpošilja dunajska hiša na vse kraje po poštah usakozanih ali povzetjih. V Ljubljani Ed. 4. hr. J. Svoboda, lekar pri „zlatem orlu“, v Reki pri lekarju J. Prodamu, v Celovcu pri lekarju Birnacherju, v Spiljetu pri lekarju Aljinoviču, v Trstu pri lekarju Jakobu Serravallo pri drogeristu P. Rocca in J. Hirschu, v Zadru pri Androviču. (283)

Podučiteljska služba

na narodnej šoli na Ljubnem z dohodki IV. razreda in prostim stanovanjem se razpisuje. Prositelji imajo svoje prošnje potem predstavljene šolske gospodske vposlati do 15. decembra 1875 krajnemu šolskemu svetu na Ljubnem (Post Laufen).

Okrajni šolski svet Gornjegradski,

14. novembra 1875.

(437—2)

Predsednik: Haas l. r.

Večje pošiljatve dobrih, močnih orehovih podnic ali platnic,

katere se morejo rabiti za furnirje, kupuje jih Rudolf Mosse v Halle a/S. pod naslovom: G. S. T. 13. (438—1)

Tucl.
15. decembra:
Evropa: bar. Schwägel iz Gorenjskega. — Noli iz Celja. — Luksch iz Brna. — Brom iz Kamnika.
Pri Stenu: Pokorn iz Beljaka. — Gale iz Italije. — Žitnik iz St. Petra. — Weiss iz Trsta. — Satter iz St. Petra.
Pri Mateti: Gar iz Dunaja. — Kral iz Celovca. — Reiter iz Dunaja. — Bauer iz Grada. — Jelenska iz Dunaja. — Ritz iz Reke.

Dunajska borza 16. decembra.
(Izvirno telegrafsko poročilo.)
Enotni drž. dolg v bankovcih . . . 69 gld. 73 kr.
Enotni drž. dolg v srebru . . . 73 . 90 .
1860. drž. posojilo . . . 111 . 80 .
Akcije narodne banke . . . 922 . 80 .
Kreditne akcije . . . 204 . 45 .
London . . . 113 . 9 .
Napoli . . . 9 . 34 1/2 .
C. k. cekini . . . 5 . .
Srebro . . . 106 . .

Lekarna Piccoli.

Aparati za samo-briganje, pasovi za počene, nevarne in materične brizgice.

„K angelju“ v Ljubljani.

Menoti-Pastilje (ki so na dunajske svetovne izložbi 1873 dobile darilo). Te pastilje čudovito delajo proti prehlajenju in krču, kakor proti kašlju, jetiki, ki se še le začnjo, proti hripi, boleznim na pljučih in v grlu, in proti vsakovrstnem kašlju, tudi kroničnem. Škatljica velja 75 kr.

Neizmotljivo sredstvo zoper mrzlico.

Učinek tega leka je dokazana istina in vsaki bolnik, ki je lek uže poskusil sam na sebi, se bode radostno prepričal, da je najmočnejše in zanesljivejše sredstvo do sedaj znanih zoper ponavljajočo se mrzlico. 1 steklenica 80 kr.

Pravi sajdlivec pulver. Nareja se z čisto kemičnih tvarin. 1 škatlja 80 kr., 1 tucat škatelj 6 gold. 60 kr.

Pravo vinsko žganje z soljo, v pomoč bolehnemu človeštvu, pri vseh notranjih in vnanjih prisadih, zoper večino boleznij, posebno za vsakovrstne rane itd. 1 steklenica 40 kr.

Rajževi pulver, beli in rudečkast. Izključljivo iz vegetabilčnih tvarin, posebno zdrav za kožo, katerej podeli izvirno brhkost in čvrstost, kar se nahaja le pri mladini. 1 paket 10 kr., 1 škatlja 40 kr.

Ribje olje, pošiljano na ravnost iz mesta Bergen na Norveškem, brezkusno in ne slabodiseče, 1 originalna steklenica 80 kr.

Sok iz Tamarinde. Po mrzlih sredstvih iztlačen. Učinkuje znamenito krepilno in olajšajoče. 1 steklenica 40 kr. (132—156)

Naročila se izvršujejo vračajočoj se pošto proti poštnemu povzetju.

Darila za božič i novo leto

kupujejo se najboljša in najpraktičnejša v

M. Neumann-ovej

zalogi obleke za gospode

v Ljubljani, v Lukman-ovej hiši.

Kožuh za mesto ali potovanje	a. v. gl.	45—80
Zimska suknja	„ „ „	18—45
Suknja za lov	„ „ „	7—15
Ponočna suknja	„ „ „	10—24
Menchikov	„ „ „	22—40
Plašč za dež prave gume	„ „ „	9—13
Črna obleka za salon	„ „ „	25—45
Zimske hlače	„ „ „	7—10

(435—2)

Obleke za dečke in otroke

v največji izbiri, poleg tudi

ropice za gospe

najnovejšega facona in po najnižjih cenah.

Vnanja naročila se točno oskrbē, nepristnojoče izmenja se brez zadržka.

Lastnina in tisk „Narodne tiskarne“.